

Яроменко О. В.,

*кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри географії і туризму
Приватний вищий навчальний заклад*

*«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Бартошук Д. С.,

*учениця 9-А класу Обласного наукового ліцею в м. Рівне,
переможниця II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-
дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук учнівської молоді
в Рівненській області
м. Рівне*

ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЕВО-ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗООПАРКАХ УКРАЇНИ

Сьогодні туристичної галузі базується на пошуку нових форм дозвілля. Залучення різних природоохоронних і пізнавальних об'єктів до дозвіллево-туристської діяльності дозволяє розширити коло мережі туристично-рекреаційних ресурсів певної території. До них можемо віднести й зоопарки. Зоопарки належать до спеціалізованих парків. Адже за функціональними ознаками парки поділяють на спеціалізовані (спортивні, дитячі, історичні, зоологічні) та багатофункціональні (паркові комплекси, тематичні парки).

Розглянемо організацію дозвіллево-туристської діяльності в зоопарках України.

У Київському зоопарку організовуються науково-просвітницькі акції. На базі просвітницького центру Київського зоопарку «Ми потрібні один одному» проводяться лекції для дошкільнят та учнів за шкільною програмою. Організоаються оглядові та тематичні екскурсії по території зоопарку. Є можливість оглянути зоопарк на казковому потязі. Відмічаються міжнародні, державні, муніципальні, народні свята та дні, присвячені окремим групам тварин, що мешкають у Київському зоопарку [3]. На території зоопарку є лавки, локації, де можна зробити фото на згадку, доступний Wi-Fi.

На базі Київського зоопарку діє юнацький гурток, в якому є можливість отримати знання з біології, систематики, зоогеографії наземних та водних тварин тощо. Київський зоопарк відкритий для

будь-якої спонсорської допомоги та опікунства над тваринами. До прикладу, «Клуб друзів», який включає програми опікунства над тваринами, спонсорства та меценатства. Також відроджується інститут волонтерства в найкращих традиціях європейських зоопарків.

На території Харківського зоопарку є окрема локація «Дідова хата», оформлена в стилі замського дворика, де відвідувачі можуть поспілкуватися з деякими тваринами: погодувати їх і погладити. У зоопарку також є кілька дитячих майданчиків і ресторани швидкого харчування.

У Луцькому зоопарку відбуваються екологічні квести, сімейні фестивалі, святкування Міжнародного дня дітей, Дня вишиванки, Івана Купала та багатьох інших свят. Туристично-рекреаційні ресурси КП «Луцький зоопарк» дають змогу долучити його до мережі туристичних маршрутів міста Луцька. Найвний потенціал забезпечує розвиток пізнавального і наукового туризму із залученням широкої категорії туристів – від школярів до осіб поважного віку [1].

На території зоопарку «12 місяців» (поблизу м. Києва) пропонують послуги харчування. Є можливість повечеряти в величезному замку, який нагадує своїм зовнішнім виглядом Нойшванштайн. Поряд з замком знаходяться казковий фонтан та штучне озеро з рибою осетром, на центральній площі розміщені лавочки, на яких можна відпочити та скоштувати морозива. На території зоопарку працює дитяча кімната відпочинку, басейний комплекс, що складається з дорослого басейну з джакузі й водним баром, дитячого басейну з водопадом-мухомором, облаштовано два дитячі майданчики, а також місця для ігр в міні-гольф. Є можливість покататися на верблюді та слоні [4].

Рівненський зоопарк налічує колекцію з 150 видів тварин та є улюбленим місцем відпочинку та прогулянок всією сім'єю. Основна частина зоопарку – це залишки старого фруктового саду та єдиний в межах міста природний лісовий масив площею 4,7 га. [2]. Щорічно Рівненський зоопарк відвідує більше 150 тис. осіб. Відбуваються традиційні свята: відкриття сезону, «День захисту дітей», «День птахів», «День матері», Масляна тощо. Захоплюючим у Рівненському, як і у багатьох зоопарках України є катання на тваринах (конях, поні), щоб сприяє зростання зоопарку як туристичної атракції.

Одним із найдорожчих квитків в Україні є вартість квитка до приватного зоопарку «12 місяців», що у Київській області – 350 грн. станом на 2023 р. 150 грн вартість квитка до зоопарку, що має статус

приватного «Лімпопо», що розташований у с. Меденичі Дрогобицького району Львівської області. Серед зоопарків загальнодержавного значення найдорожчими є вхід до Київського зоопарку (150 грн), Луцького (120 грн). Харківський зоопарк під час війни працює безкоштовно. Вцілому ціни для відвідувачів є доступними, у середньому вартість квитка для дорослих в зоопарки України складає 100 грн, дітей – 50 грн. [2].

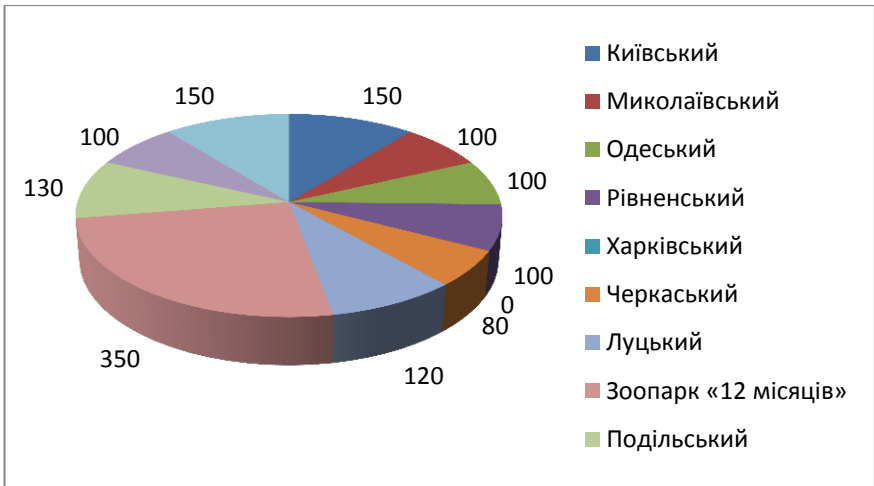

Рис. 1. Вартість квитка в зоопарках України для дорослих (грн., 2023 р.) [2]

Зауважимо, що важливою передумовою організації рекреації на основі потенціалу зоологічного парку є визначення максимального рекреаційно-туристського навантаження на його територію. Вважаємо, за доцільне, окрім тривалості робочого дня зоологічного парку, «прописати» довжину прогулянкових доріжок, швидкість руху рекреантів за умови постійних зупинок з метою спостереження за тваринами, психологічну комфортну щільність відвідувачів; місця для зупинок і відпочинку, середній термін перебування рекреантів на території зоологічного парку, перетинання потоків туристів тощо

Враховуючи велику площу та потенціал зоологічних парків пропонуємо їх до ширшого використання в організації дозвілля.

Зоопарки України, використовуючи власні внутрішні резерви,

можуть зайняти достатньо високі позиції на туристичному ринку. Проблемами є недосконалість нормативно-правової бази, що стосується питань функціонування зоопарків, відсутність механізмів стимулювання туристсько-рекреаційної діяльності та передусім, війна в Україні.

Література:

1. Єрко І. В., Качаровський Р. Є., Карпюк З. К., Чижевська Л. Т. Організація дозвілєвої діяльності в зоопарках. *Соціально-економічні аспекти розвитку суспільства* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 7 серпня 2020 р). Одеса : Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2020. С. 66 – 67.
2. Категорія Зоопарки України. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата доступу: 10.05.2024).
3. Київський зоопарк. URL: <https://guide.kyivcity.gov.ua/places/kiivskij-zoopark1> (дата доступу: 13.05.2024).
4. ТОП_10 Зоопарків України. URL: <https://hotels24.ua/news/zoopark-12-misyaciv-i-ne-tilki-11232337.html> (дата доступу: 10.05.2024).